

SM024:06/2009

TAMPEREEN KAUPUNKI

PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJA

Pormestari

SISÄASIAINMINISTERIÖ

23.06.2010

INRIKESMINISTERIET

218 §

TAMPEREEN KAUPUNGIN KANNANOTTO KOTOUTTAMISLAIN
UUDISTUSESITYKSEEN

23.06.2010

Dno TRE: 4439 /04.03.00/2010

Maahanmuuttajatyön pääkoordinaattori Marja Nyrhinen:

"Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolla on valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle kotouttamislain uudistamiseksi. Sisäasiainministeriö on kirjeellään 27.5.2010 pyytänyt Tampereen kaupungilta ja Tampereen maahanmuuttajaneuvostolta lausunto-pyynnöt 24.6.2010 mennessä.

Edelliseen viitaten Tampereen kaupungin kannanotto kotouttamislain uudistusesitykseen on seuraava:

Kotouttamislain uudistus on tarpeellinen viranomaisten tehtäväjien selkiyttämiseksi. Samalla tulee kotouttamiseen osoittaa tarvittavat määrärahat kaikille toimijatahoille. Nyt lausunnolla oleva luonnos ei kuitenkaan selkiytä nykyistä tilannetta näiltä osin merkittävästi.

Uuden kotouttamislain toimenpiteiden piiriin hyväksyttäisiin jatkossa nykyistä laajempi ryhmä maahanmuuttajista. Tämä on sinänsä positiivinen asia. Kuntapalveluita ei tarjota kuntalaisten tulossyyn vaan tarpeen perusteella. Samalla on kuitenkin muistettava, ettei kunnille tule lisätä uusia palveluja tai laajentaa palvelujen käyttäjien määrää ilman, että valtio korvaa aiheutuneet kustannukset täysimääräisesti.

Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa kunnille ei voi antaa lisävelvoitteita ilman, että valtio korvaa kustannukset täysimääräisesti. Kuntien itsehallinnon suoja koskeva perustuslain 121 §:n säännös sisältää myös ns. rahoitusperiaatteen vaatimuksen, jonka mukaan kuntien tehtävistä säädettäessä on myös turvattava niiden hoitamiseen tarvittava riittävä rahoitus. Lisäksi valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaosta on säädettävä lailla, eikä se siis saa jäädä avoimeksi, esimerkiksi valtioneuvoston asetuksella päätettäväksi. Tällöin riski on, että lakisääteisten palvelujen rahoitukseen ei varata riittävää määrärahaa. Kun esimerkiksi laskennallisten korvausten tasosta on tarkoitus säätää erillisellä valtioneuvoston asetuksella, lakiin tulisi ottaa säännös, jolla taso kytkettäisiin todellisten kustannusten määrään (44 § 2 kohta, 45 §).

Mikäli lakiesitys toteutuu tällaisena, alkukartoitus tulee olemaan uusi nykyistä kotouttamissuunnitelmaa edeltävä toimi, jonka vas-

Pormestari

tuutus on esityksessä vielä epäselvä. Miten määräytyy, mikä viranomainen on vastuussa alkukartoituksen tekemisestä (kunta vai työ- ja elinkeinotoimisto)? Ottaako alkukartoitus huomioon myös terveydentilasta aiheutuvat seikat? Esimerkiksi lasten terveydentilan alkukartoitus olisi erityisen tärkeää osana kouluterveydenhoitoa. Kuka päättää alkukartoituksen tuloksen aiheuttamista jatkopoluista? Voiko yksittäinen virkailija päättää, kuka tarvitsee kotouttamissuunnitelman ja kuka ei? Miten taataan virkailijoiden koulutus ja yhdenmukainen ohjeistus? Määrääkö kotouttamissuunnitelmiin pääsyä enemmän kulloinenkin hallinnon rahatilanne vai asiakkaan tarve?

Tampereen kaupunki on toiminut yhteistyössä paikallisen työ- ja elinkeinotoimiston kanssa myös kotouttamisasioiden vuosi- ja vuosikälän 29 velvoite tehdä yhteistyötä kunnan sisällä ainakin opetus-, sosiaali- ja terveys-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden sekä asumisesta ja kaavoituksesta vastaavien viranomaisien kesken tuntuu puuttumiselta kunnan sisäisiin asioihin ja käsittelytapoihin. Todellinen yhteistyö kunnan ja valtion viranomaisien kesken ei synny lakisääteisenä, vaan yhteisen motivaation löytymisen kautta sellaisissa asioissa, jossa kaikki osapuolet hyötyvät yhteistyöstä.

Hyvänä esimerkkinä yhteistyöstä voidaan pitää esimerkiksi Tampereen kaupungin tarjoamia kotouttavia harjoittelupaikkoja oman organisaationsa sisällä sellaisille maahanmuuttajille, joilla on ammattitaitoa, mutta kielitaito on vielä puutteellista. Tämä kokeiluna alkanut toiminta on nyt laajennettu niin, että harjoittelijoita välitetään myös paikallisiin yrityksiin.

Kotouttamisohjelman laatiminen ja sen sisältö tulee jatkossakin olla kunnan omassa päätösvallassa. Jotta ohjelma ei jäisi epätarkoituksenmukaiseksi ja kunnan muusta toiminnasta irralliseksi asiakirjaksi, sen tulee ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja se tulee istuttaa osaksi kunnan muuta toiminnan strategista johtamista. Esimerkiksi nyt 30§:ssä esitetty ohjelman vieminen kaupunginvaltuuston päätettäväksi on Tampereen nykyisten johtosääntöjen vastainen asian käsittelytapa. Sen mukaisesti valtuusto hyväksyy kaupunkistrategian, jonka jälkeen yksittäisistä ohjelmista tekee päätökset kaupunginhallitus. Kotouttamisohjelman 31 pykälää koskeva ensimmäinen lause tulisi myös saattaa muotoon "Kunnan kotouttamisohjelma voi sisältää", jolloin kukin kunta voisi laatia omaan tilanteeseensa sopivan ohjelman.

Tampereen kaupunki on käynnistänyt Osallisena Suomessa – kokeilun hankesuunnittelun saatuaan asiasta kirjeen Pirkanmaan ELY-keskukselta. Sen mukaisesti kaupunki keskittyy erityisesti lasten ja nuorten polun (kotoutumispolku 3) kehittämiseen. Kaupunki toivoo, että kokeilulaki ei rajaisi kokeilun piiriä ainoastaan yksittäisiä kuntia ja työ- ja elinkeinotoimistoja koskeviksi, vaan että kokeilu voisi toimia seutukunnallisesti kuntien sekä työ- ja elinkeinotoimistojen yhteistyönä. Erityisesti lasten ja nuorten kokeilun tulisi myös antaa mahdollisuuksia koulutuksen lisäksi muuhun kotout-

Pormestari

tavaan toimintaan esimerkiksi harrastustoiminnan kautta. Tällöin kokeilun avulla voisi kehittää myös sellaisia malleja jossa erilaisilla kansalaisjärjestöillä ja vapaan sivistystyön oppilaitoksilla olisi tärkeä yhteistyökumppanin rooli koulutustoiminnan rinnalla.

Kaupunki viittaa asiakasnäkökulman osalta maahanmuuttajaneuvoston erilliseen lausuntoon.”

Pormestari päätti,

että Tampereen kaupunki antaa sisäasiainministeriölle yllä olevan lausunnon kotouttamislain uudistusesityksestä.

Ilmoitus

hare@intermin.fi, Nyrhinen Marja

Lisätietoja

pormestarin sihteeri Ritva Vakkuri, puh. 03 5656 6217,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

